

Escola Valenciana

Al·legacions al Projecte de decret del Consell, pel qual es regula el reconeixement de la competència lingüística de valencià per a l'homologació dels estudis en el sistema educatiu valencià:

A l'atenció del Sr. Rubén Trenzano Juan, Director de la Direcció General de Política Lingüística i Gestió del Multilingüisme.

Escola Valenciana – Federació d'Associacions per la Llengua, amb NIF G46862124, domicili al Carrer Josep Grollo 91- baix de Benicalap (València), Codi Postal: 46025.

Preàmbul:

Escola Valenciana – Federació d'Associacions per la Llengua, és la suma de 24 Coordinadores Comarcals i entitats culturals que treballen per la normalització de la llengua a tot el País Valencià.

Marc Jurídic:

1.- La Constitució Espanyola diu:

Article 3.3: "La riquesa de les diverses modalitats lingüístiques d'Espanya és un patrimoni cultural que ha de ser objecte d'especial respecte i protecció."

2.- El nostre Estatut d'Autonomia, a l'article 6, diu:

Punt 1. "La llengua pròpia de la Comunitat Valenciana és el valencià."

Punt 2. "L'idioma valencià és l'oficial a la Comunitat Valenciana, igual que ho és el castellà, que és l'idioma oficial de l'Estat. Tots tenen dret a conèixer-los i a usar-los, i a rebre l'ensenyament del, i en, idioma valencià."

Punt 3. "La Generalitat garantirà l'ús normal i oficial de les dos llengües, i adoptarà les mesures necessàries per tal d'assegurar-ne el seu coneixement."

Punt 4. "Ningú no podrà ser discriminat per raó de la seua llengua."

Punt 5. "S'atorgarà especial protecció i respecte a la recuperació del valencià."

Punt 6. "La llei establirà els criteris d'aplicació de la llengua pròpia en l'Administració i l'ensenyament."

Punt 7. "Es delimitaran per llei els territoris en els quals predomine l'ús d'una llengua o de l'altra, així com els que puguen ser exceptuats de l'ensenyament i de l'ús de la llengua pròpia de la Comunitat Valenciana."

3.- El 23 de novembre de 1983 les Corts Valencianes van aprovar la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià, que al capítol V declara que

"el valencià és la llengua pròpia de la C. V. i el dret que tots els ciutadans tenen a conèixer-la i usar-la amb plens efectes jurídics, de la mateixa manera que si s'emprara el castellà."

Així mateix, al Capítol IX, el Títol Quart “preveu l’actuació dels poders públics en el foment de l’ús del valencià en les activitats administratives i el seu coneixement pels funcionaris i empleats públics”.

En les Disposicions Transitòries s’estableix “el termini de tres anys perquè en les distintes àrees de l’Administració Valenciana es duguen a terme les disposicions d’aquesta Llei”.

Que a l’article 5é de la Llei s’afirma que: “l’Administració adoptarà les mesures que calguen per a impedir la discriminació de ciutadans o activitats pel fet d’usar qualsevol de les dues llengües oficials, com també per a garantir l’ús normal, la promoció i el coneixement del valencià”.

Que al Títol Quart, queda establert que “el Consell de la Generalitat Valenciana, mitjançant disposicions reglamentàries, fomentarà l’ús del valencià en totes les activitats administratives dels òrgans dependents d’aquesta” (Art. 27); que “de la mateixa manera hauran de procedir els ens públics, d’acord amb els principis i excepcions determinants per la present Llei” (Art. 28); que “els impresos, formularis i models oficials que hagen d’utilitzar els poder públics a la Comunitat Valenciana hauran de redactar-se en bilingüe” (Art. 30.4).

Que, al Títol Primer, la Llei afirma que “al territori de la C. V., tots els ciutadans tenen el dret a adreçar-se i relacionar-se amb la Generalitat, amb els ens locals i altres de caràcter públic, en valencià” (Cap.I art.10) i a l’art. 11 s’estableix que “en les actuacions administratives iniciades a instància de part, i en les que havent d’altres interessats així ho sol·licitaren, l’Administració actuant haurà de comunicar-los tot allò que els afecte en la llengua oficial que demanen, qualsevol que fos la llengua oficial usada, els expedients iniciats d’ofici, les comunicacions i altres actuacions es faran en la llengua indicada pels interessats” (ap. 2).

4.- En l’Estatut bàsic de l’empleat públic (RDL 5/2015) diu:

Art. 54.11 (principis de conducta) Garantiran l’atenció al ciutadà en la llengua que ho sol·licite sempre que siga oficial en el territori.

Art. 56.2 (requisits d’accés a la ocupació pública) Les Administracions Públiques, en l’àmbit de les seues competències, han de preveure la selecció d’empleats públics degudament capacitats per cobrir els llocs de treball en les Comunitats Autònomes que gaudisquen de dues llengües oficials.

Art. 95.2.b Tota actuació que supose discriminació per raó d’origen racial o ètnic, religió o conviccions, discapacitat, edat o orientació sexual, llengua, opinió, lloc de naixement o veïnatge, sexe o qualsevol altra condició o circumstància personal o social, com també l’assetjament per raó d’origen racial o ètnic, religió o conviccions, discapacitat, edat o orientació sexual i l’assetjament moral, sexual i per raó de sexe.

5.- La Llei 30/1992, de 26 de novembre (BOE 285, del 27), de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, modificada

d'acord amb la Llei 4/1999, de 13 de gener (BOE 12, del 14), i novament modificada amb la Llei 39/2015, de 1 d'octubre, del Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques, en el seu article 15 diu:

Artículo 15. Lengua de los procedimientos.

1. La lengua de los procedimientos tramitados por la Administración General del Estado será el castellano. No obstante lo anterior, los interesados que se dirijan a los órganos de la Administración General del Estado con sede en el territorio de una Comunidad Autónoma podrán utilizar también la lengua que sea cooficial en ella.

En este caso, el procedimiento se tramitará en la lengua elegida por el interesado. Si concurrieran varios interesados en el procedimiento, y existiera discrepancia en cuanto a la lengua, el procedimiento se tramitará en castellano, si bien los documentos o testimonios que requieran los interesados se expedirán en la lengua elegida por los mismos.

2. En los procedimientos tramitados por las Administraciones de las Comunidades Autónomas y de las Entidades Locales, el uso de la lengua se ajustará a lo previsto en la legislación autonómica correspondiente.

3. La Administración Pública instructora deberá traducir al castellano los documentos, expedientes o partes de los mismos que deban surtir efecto fuera del territorio de la Comunidad Autónoma y los documentos dirigidos a los interesados que así lo soliciten expresamente. Si debieran surtir efectos en el territorio de una Comunidad Autónoma donde sea cooficial esa misma lengua distinta del castellano, no será precisa su traducción.

6.- La Carta Europea de les Llengües Regionals o Minoritàries (ratificada per Espanya, que ha entrat en vigor el dia 1 d'agost de 2001, Any Europeu de les Llengües, i, d'acord amb l'article 96 de la Constitució, ha passat a formar part de l'ordenament jurídic espanyol), diu:

ARTICLE 7. OBJECTIUS I PRINCIPIS

1. En matèria de llengües regionals o minoritàries, en els territoris en què aquestes llengües són usades i segons la situació de cada llengua, les parts fonamenten la seva política, la seva legislació i la seva pràctica en els objectius i principis següents:

[...]

c) la necessitat d'una acció decidida de promoció de les llengües regionals o minoritàries, a fi de protegir-les;

[...]

d) la facilitació i/o l'impuls de l'ús oral i escrit de les llengües regionals o minoritàries en la vida pública i en la vida privada;

[...]

2. Les parts es comprometen a eliminar, si encara no ho han fet, tota distinció, exclusió, restricció o preferència injustificades que afectin l'ús d'una llengua regional o minoritària i tinguin per objecte descoratjar o posar en perill el seu manteniment o el seu desenvolupament. L'adopció de mesures especials en favor de les llengües regionals o minoritàries, destinades a promoure una igualtat entre els parlants d'aquestes llengües i la resta de la població o encaminades a tenir en compte les seves situacions particulars, no és considerada com un acte de discriminació envers els parlants de les llengües més esteses.

[...]

ARTICLE 10. AUTORITATS ADMINISTRATIVES I SERVEIS PÚBLICS

1. En les circumscripcions de les autoritats administratives de l'estat en què resideix un nombre de parlants de llengües regionals o minoritàries que justifiqui les mesures que segueixen i segons la situació de cada llengua, les parts es comprometen, en la mesura que això és raonablement possible:

a) I. a garantir que les autoritats administratives usin les llengües regionals o minoritàries; o

II. a garantir que els seus agents que estiguin en contacte amb el públic usin les llengües regionals o minoritàries en les seves relacions amb les persones que s'hi

adrecen en aquestes llengües; o

III. a garantir que els parlants de llengües regionals o minoritàries puguin presentar

sol·licituds orals o escrites i rebre'n una resposta en aquestes llengües; o

IV. a garantir que els parlants de llengües regionals o minoritàries puguin presentar

sol·licituds orals o escrites en aquestes llengües; o

V. a garantir que els parlants de llengües regionals o minoritàries puguin presentar

vàlidament un document redactat en aquestes llengües;

b) a posar a l'abast de la població formularis i textos administratius d'ús freqüent en les llengües regionals o minoritàries, o en versions bilingües;

c) a permetre a les autoritats administratives la redacció de documents en una llengua regional o minoritària.

2. Pel que fa a les autoritats locals i regionals en els territoris de les quals resideix un nombre de parlants de llengües regionals o minoritàries que justifiqui les mesures que segueixen, les parts es comprometen a permetre i/o fomentar:

a) l'ús de les llengües regionals o minoritàries en el marc de l'administració regional o local;

- b) la possibilitat per als parlants de llengües regionals o minoritàries de presentar sol·licituds orals o escrites en aquestes llengües;
- c) la publicació per les col·lectivitats regionals dels seus textos oficials igualment en les llengües regionals o minoritàries;
- d) la publicació per les col·lectivitats locals dels seus textos oficials igualment en les llengües regionals o minoritàries;
- e) l'ús per les col·lectivitats regionals de llengües regionals o minoritàries en els debats de llurs assemblees, sense excloure, tanmateix, l'ús de la llengua o de les llengües oficials de l'estat;
- f) l'ús per les col·lectivitats locals de llengües regionals o minoritàries en els debats de llurs assemblees, sense excloure, tanmateix, l'ús de la llengua o de les llengües oficials de l'estat;
- g) l'ús o l'adopció, si escau conjuntament amb la denominació en la llengua o les llengües oficials, de les formes tradicionals i correctes de la toponímia en les llengües oficials o minoritàries.

3. Pel que fa als serveis públics garantits per les autoritats administratives o per qui actüï pel seu compte, les parts es comprometen, en els territoris en què les llengües regionals o minoritàries són usades, segons la situació de cada llengua i en la mesura que això sigui raonablement possible:

- a) a garantir que les llengües regionals o minoritàries siguin usades amb motiu de la prestació del servei; o
- b) a permetre als parlants de llengües regionals o minoritàries de formular una petició i a rebre'n una resposta en aquestes llengües; o
- c) a permetre als parlants de llengües regionals o minoritàries de formular una petició en aquestes llengües.

4. Per tal de posar en pràctica les disposicions dels paràgrafs 1, 2 i 3 que han acceptat, les parts es comprometen a adoptar una o diverses de les mesures següents:

- a) la traducció o la interpretació eventualment sol·licitades;
- b) la selecció i, si s'escau, la formació dels funcionaris i altres empleats públics en nombre suficient;
- c) la satisfacció, en la mesura que sigui possible, de les peticions dels empleats públics que coneguin una llengua regional o minoritària de ser assignats al territori en què aquesta llengua és usada.

[...]

ARTICLE 13. VIDA ECONÒMICA I SOCIAL

[...]

2. En matèria d'activitats econòmiques i socials, les parts es comprometen, en la mesura que les autoritats públiques hi tenen competència, en el territori

en què les llengües regionals o minoritàries són usades, i en la mesura que això és raonablement possible:

[...]

b) en els sectors econòmics i socials dependents directament de llur control (sector públic), a realitzar accions que encoratgin l'ús de les llengües regionals o minoritàries;

c) a vetllar perquè els equipaments socials com ara els hospitals, les llars de jubilats i els albergs ofereixin la possibilitat de rebre i tractar en llur llengua els parlants d'una llengua regional o minoritària que necessiten atencions per raons de salut, d'edat o per altres raons;

Conclusions d'Escola Valenciana:

- El requisit lingüístic és una reivindicació històrica per a la normalització lingüística. Galícia, les Illes Balears i Catalunya exigeixen nivells superiors a la proposta de la Direcció General, i en el cas de Catalunya gairebé tota l'administració necessita el nivell C1. Tot el que no siga demanar el nivell C1 de valencià com a requisit per a treballar en l'administració pública implicaria no assolir els objectius en matèria lingüística.
- El requisit ha de ser per a TOTA l'Administració Pública radicada al País Valencià, no només per a la Generalitat: ajuntaments, diputacions, mancomunitats, empreses públiques, universitats...
- El personal laboral i funcionariat de les administracions públiques té l'obligació de garantir els drets de les persones i per això ha d'estar capacitat per oferir un servei públic de qualitat oral i escrit en la nostra llengua.
- En l'informe de la Comissió creada no es va arribar a un consens complet, i pensem que no és bo basar-se en majories mínimes en aquest tema, per tant, considerem que cal fer més consultes a entitats com l'AVL, el CVC o el Consell Social de les Llengües, per exemple.
- El nivell C1 de valencià com a requisit ja existeix, i no només per als grups A1-A2, sinó també per a grup B o C2, com és el cas d'alguns ajuntaments o de la Universitat Jaume I. Altres institucions i organismes estan treballant per establir-lo, i en la catalogació lingüística de llocs de treball ja es poden trobar casos d'exigència de competència lingüística de nivell C per als diversos escalafons laborals.
- No s'ha de pensar només en funcionariat i personal laboral que estiga de cara al públic, sinó també en aquell que és responsable de la redacció d'informes, actes i escrits de responsabilitat. Si els expedients són en valencià, cal personal laboral i funcionariat capacitat per escriure'ls en un nivell lingüístic adequat.

Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües:

C1	B2
Pot comprendre una àmplia gamma de textos llargs i complexos i en reconeix el sentit implícit	Pot comprendre les idees principals de textos complexos
Pot produir textos clars, ben estructurats i detallats (...) demostra un ús controlat d'estructures organitzatives, connectors i mecanismes de cohesió	Pot produir textos clars i detallats (...) i expressar un punt de vista sobre una qüestió

- Pensem que per al personal laboral i el funcionariat que tinga qualsevol contacte, **oral o escrit**, amb el públic és exigible el que en diu en MECR-C1 (en castellà ni es plantejaria que un/a treballador/a de l'Administració no fora capaç de comprendre més que «idees principals» d'un text administratiu o no saber fer textos estructurats amb control de mecanismes textuais com ara connectors, conjuncions, concordances, subordinacions...).
- La ciutadania té el dret d'adreçar-se en valencià a l'administració pública valenciana, creant-se l'obligació legal de que l'administració responga amb la llengua sol·licitada. Per tant, en el procediment administratiu s'ha d'actuar amb la mateixa celeritat independent de la llengua emprada per part de la ciutadania en els tràmits, els registres o les sol·licituds.
- A més, segons l'Informe anual de Denúncies dels drets lingüístics al País Valencià de 2021 i 2022 que realitza Escola Valenciana – Federació d'Associacions per la Llengua juntament amb altres entitats i sindicats, tres de cada quatre vulneracions lingüístiques recollides en l'informe les produeixen les administracions públiques (Ajuntaments, Mancomunitats, Diputacions, Conselleries i Ministeris). El 2021 i el 2022 vam sobrepassar el centenar de queixes, estes queixes a banda de ser indexades en l'informe, són reclamades a l'administració pertinent, al Síndic de Greuges del País Valencià i a l'Oficina de Drets Lingüístics de la Generalitat Valenciana.

Enllaç informe de Denúncies dels drets lingüístics al País Valencià 2021:
https://escolavalenciana.org/web/wp-content/uploads/2021/12/Informe_Drets_Linguistics_2021.pdf

Enllaç informe de Denúncies dels drets lingüístics al País Valencià 2022:
https://escolavalenciana.org/web/wp-content/uploads/2022/12/Informe_Drets_Linguistics_2022.pdf

Exposem:

Escola Valenciana no pot estar d'acord amb els criteris establerts al decret sobre Homologació de títols de valencià.

Hem de partir de que les darreres enquestes sobre aprenentatge i ús del valencià, on malauradament es comprova que tot i ser el moment històric on més alumnat dels nostres centres educatius han tingut l'oportunitat d'aprendre la llengua, és també el moment on menys ús social es fa d'ella. Aquestes dades preocupants ens fa pensar que seria una errada i es faria un mal servei a la llengua, ja maltractada de per sí al sistema educatiu com a llengua minoritzada.

Perquè en definitiva sembla que ens conformem en que l'alumnat entenga, llisca i parle en valencià de manera més o menys correctament. Això ho demostra una normativa més laxa a l'hora de qualificar un escrit en valencià que no un en castellà, per exemple, com queda reflectit als PEPLIS de molts dels IES, quan es parla d'estratègies d'aprenentatge i metodologia.

El professorat no admet que l'alumnat en acabar l'ensenyament obligatori i postobligatori tinga faltes d'ortografia o deficiència d'expressió quan parla o escriu en castellà. Si és permeten en l'aprenentatge del valencià.

Sembla, que en definitiva el que es desitja és que en un futur ningú ens faça canviar de llengua a qui volem viure en valencià, tant al carrer com a les institucions públiques.

Però això no és suficient per a una llengua que aspira a ser considerada amb la mateixa categoria que qualsevol llengua dominant d'arreu del món. I mentre no es tracte als centres educatius amb el màxim respecte del seu ús tant a nivell escrit, comprensió, parla i lectura, com ho fem amb el castellà, la titulació proposada per l'administració no respondrà a la capacitat real del nostre alumnat.

Cal afegir que tal i com s'han configurat els PEPLIS als IES, hi ha alumnat que pot acabar cursant tant els estudis obligatoris com postobligatoris havent fet un raquític 25% d'hores lectives en valencià en les àrees d'aprenentatge. Aquest alumnat mai podrà acreditar la mateixa competència que qui ha cursat el 50% o més d'hores d'aprenentatge en valencià.

Demanem:

És per això que instem a l'administració que modifique el decret proposant les següents rectificacions:

Escola Valenciana

- El nivell B1 del MECRL, l'obtindrà l'alumnat que haja aprovat l'assignatura del valencià en tots els cursos de primària fins quart curs de secundària amb un 50% del temps d'aprenentatge en valencià com a mínim.
- El nivell B2 del MECRL, sols el poden obtenir qui acabe el Batxillerat, havent cursat com a mínim en la seua trajectòria d'ESO i Batxillerat, un 50% del temps d'aprenentatge en valencià i havent aprovat en tots els cursos l'assignatura del valencià. Per obtenir la resta, aquesta titulació haurà de presentar-se a un examen de la Junta Qualificadora, o altra entitat creada per aquest finalitat.
- En tots els casos, per obtenir el C1 del MECRL, s'haurà de presentar a un examen de la Junta Qualificadora, o altra entitat creada per aquest finalitat.
- Aplicar la competència lingüística a tot el personal laboral de la Generalitat Valenciana sense excloure cap àmbit de la funció pública valenciana.
- El requisit lingüístic per a treballar en qualsevol categoria professional des de a categoria A1 fins a la C2 de la Generalitat Valenciana haurà de ser com a mínim d'un nivell C1 del MECRL.

València, 22 de desembre de 2022

Sra. Alexandra Usó i Cariñena.
Presidenta d'Escola Valenciana – Federació d'Associacions per la Llengua.